לָזֶה (ג) עַל יְדֵי נֵר שֶׁל חֹל אָסוּר, [ב]וְיֵשׁ מַתִּירִים (ד) גַּם בָּזֶה, [ג]אֲבָל אִם כֵּן הוּא בְּעִנְיַן שֶׁיֵּשׁ לָחוּשׁ שֶׁיִּכְבֶּה הַנֵּר שֶׁל חֹל קֹדֶם שֶׁיִּדְלִיק נֵר אַחַר שֶׁל חֲנֻכָּה. הַגָּהּ: וְנָהֲגוּ לְהַחְמִיר (ה) בְּנֵרוֹת חֲנֻכָּה שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק אֶפִלּוּ מִנֵּר לְנֵר, (ו) דְּעִקַּר מִצְוָתוֹ אֵינוֹ אֶלָּא נֵר אֶחָד וְהַשְׁאָר (ז) אֵינוֹ לְמִצְוָה כָּל כָּךְ, וְלָכֵן אֵין לְהַדְלִיק (ח) [א] זֶה מִזֶּה (הגהות מיימוניות (פ״ד מהו כ) ומרדכי (שבת פ״נ סי׳ רעח)). וְכָל זֶה אֵינוֹ רַק בְּעוֹד שֶׁהוֹלְכִים לְמִצְוָתָן, אֲבָל אַחַר שֶׁעָבַר זְמַן הַמִּצְוָה מֻתָּרִים בַּהֲנָאָה, (ח) כָּל שֶׁכֵּן שֶׁמֻּתָּר לְהַדְלִיק מֵהֶן (נימוקי יוסף הלכות קטנות (הל׳ ניליח יב. ד״ה ועליהם)): ב [ד]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר, שֶׁנֵּר שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת וְשֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל חֲנֻכָּה כֻּלָּם שֶׁל מִצְוָה הֵם (ט) וּמֻתָּר לְהַדְלִיק זֶה מִזֶּה. הַגָּהּ: וְהוּא הַדִּין נֵר שֶׁל תַּלְמוּד תּוֹרָה אוֹ נֵר לְחוֹלֶה הַצָּרִיךְ נֵר (נימוקי יוסף הלכות קטנות (שם)). וּבְעִנְיַן נֵר שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת עַיֵּן לְעֵיל סִימָן קנ״ד סָעִיף י״ד:

ב שָׁם (בראש״ש בְּשֵׁם בַּעַל (הַתְּרוּמוֹת) [הַתְּרוּמָה] (סי׳ רכט), וְכֵן כָּתַב הָרַ״ן (שם ט: ד״ה כל מילי) וְכִשְׁמוּאֵל. ג תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ קיז). ד טוּר בְּשֵׁם סֵפֶר הַתְּרוּמָה (שם).

תרעה שֶׁהַדְּלָקָה עוֹשָׂה מִצְוָה וְלֹא הַנָּחָה. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א (א) [א]הַדְּלָקָה עוֹשָׂה מִצְוָה וְלֹא הַנָּחָה, שֶׁאִם הָיְתָה מֻנַּחַת בִּמְקוֹמָהּ שֶׁלֹּא לְשֵׁם מִצְוַת חֲנֻכָּה, מַדְלִיקָהּ שָׁם וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַסִּירָהּ וּלְהַנִּיחָהּ לְשֵׁם מִצְוַת חֲנֻכָּה. (ב) [ב]לְפִיכָךְ עֲשָׂשִׂית שֶׁהָיְתָה דּוֹלֶקֶת כָּל הַיּוֹם, שֶׁהַדְּלִיקָהּ מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְמִצְוַת חֲנֻכָּה, לְמוֹצָאֵי שַׁבָּת (ג) מְכַבֶּה וּמַדְלִיקָהּ לְשֵׁם מִצְוָה. (ד) וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ (ה) שֶׁיַּדְלִיקֶנָּה בְּמָקוֹם (ו) [א] הַנָּחָתָהּ, [ג]שֶׁאִם הִדְלִיקָהּ בְּפָנִים (ז) וְהוֹצִיאָהּ לַחוּץ לֹא יָצָא, שֶׁהָרוֹאֶה

א מַסֶּכֶת הַגְּמָרָא שַׁבָּת כ״ג (ע״א). ב מִימְרָא דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שָׁם. ג מֵימְרָא דְּרַבָּא שָׁם (כב:).

בְּאֵר הֵיטֵב

א (ג) זֶה מִזֶּה. וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאִם נִכְבָּה הַשַּׁמָּשׁ שֶׁאֵין לְהַדְלִיקוֹ מִן נֵר חֲנֻכָּה. וְכָתַב רַשַׁ״ל (בשו״ת סי׳ פה) שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֵין חִלּוּק בֵּין הַשַּׁמָּשׁ לִשְׁאָר הַנֵּרוֹת שֶׁכָּל הַנֵּרוֹת שֶׁבְּתוֹכָהּ קְרוּיִים נֵר מִצְוָה, וּמְשׁוּם הָכִי יֵשׁ לִגְעֹר בְּאוֹתָן שֶׁמַּדְלִיקִין נֵרוֹתֵיהֶן עַל יְדֵי שֶׁפָּחוֹת מִנֵּר בֵּית הַכְּנֶסֶת, חוּץ מִמּוֹצָאֵי שַׁבָּת מְשׁוּם מְבוֹאוֹת הָאֲפֵלוֹת שֶׁעַל יְדֵי כֵּן זָכָה שְׁאוּל לַמַּלְכוּת (ויקרא רבה ט ב). וְנֵר שֶׁל הַבַּדְלָה קְרוּי נֵר שֶׁל מִצְוָה, אֲבָל אַחַר שֶׁהִבְדִּיל עָלָיו כְּבָר נַעֲשָׂה הַמִּצְוָה וְיָכוֹל לְהַדְלִיק מִמֶּנּוּ. דְּאֶפִלּוּ נֵר חֲנֻכָּה אַחַר שֶׁעוּר שׁוּב אֵינָהּ קְרוּיָה נֵר מִצְוָה. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וְעַיֵּן סוֹף סִימָן קנ״ד (סי״ד):

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

א [א] זֶה מִזֶּה. עַיֵּן בְּאֹר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּשו״ת בֵּית יְהוּדָה סִימָן (י״ח) [כ״א] שֶׁתָּמַהּ עַל זֶה, דְּהָא בַּשַּׁ״ס (שבת כב.) מוּכָח דְּמַדְלִיקִין מִנֵּר לְנֵר, אֶפִלּוּ נֵר דְּמֻהְדָּרִים מִנֵּר מִצְוָה הֶפְסֵדוֹ לוֹ, וְאֵין לוֹמַר דְּמִפְּרָשׁ נֵר שֶׁל בֵּית זֶה כו׳, וְגַם אֵין לוֹמַר דְּקַאֵי לְפִי הַמִּנְהָג דְּסִימָן תרע״א (ס״ב) לְהַדְלִיק כָּל אֶחָד מִבְּנֵי הַבַּיִת, דְּסוֹף סוֹף הוּא בִּכְלַל הַמֻּהְדָּרִים, עַיֵּן שָׁם. וּבְאֶמֶת דִּבְרֵי הָרַמ״א הֵם מִדִּבְרֵי הַגָּהוֹת מַיְמוֹנִיּוֹת וְהַמָּרְדְּכִי:

א [א] הַנָּחָתָהּ. עַיֵּן בְּטַ״ז (סק״א) שֶׁכָּתַב מִפֹּרֶשׁ רַשַׁ״ל (שבת כב: ד״ה אי הדלקתה) דּוּמְיָא

א (ג) הַנָּחָתָהּ. וְיֵנִיחֶנָּה שָׁם חֲצִי שָׁעָה, דִּרְכֵי מֹשֶׁה (אות א). וְעַיֵּן בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה מצאתי), דְּיֵשׁ אוֹמְרִים

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

מִצְוָה הֵן. (ה) וְאִם כָּבָה אֶחָד מֵהַנֵּרוֹת אֵין לְהַדְלִיקָהּ מִן הָאֲחֵרִים אֶפִלּוּ בְּלֹא אָמְצָעִי, (ו) וַאֲפִלּוּ כָּבְתָה בְּתוֹךְ שִׁעוּר הַזְּמַן, דְּאֵין בְּהַדְלָקָה זוֹ מִצְוָה מֵעִקַּר הַדִּין, דְּקַיְמָא לַן כָּבְתָה אֵין זָקוּק לָהּ: (ג) עַל יְדֵי נֵר שֶׁל חֹל אָסוּר. מִפְּנֵי שֶׁנִּרְאֶה כְּמִבְזֶה נֵר שֶׁל מִצְוָה. שֶׁמַּדְלִיק מִמֶּנּוּ נֵר שֶׁל חֹל, אַף עַל פִּי שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לְצָרְכּוֹ מִצְוָה. (ז) וְנֵר שֶׁל שַׁמָּשׁ הוּא בִּכְלַל נֵר שֶׁל חֹל לָזֶה, וְעַיֵּן לְקַמִּיהּ בְּסָ״ק ז׳: (ד) גַּם בָּזֶה. סְבִירָא לְהוּ דְּכֵיוָן דְּעוֹשֶׂה כְּדֵי לְהַדְלִיק תֵּכֶף מִמֶּנּוּ נֵר שֶׁל מִצְוָה לָאו בִּכְלַל בִּזּוּי הוּא: (ה) בְּנֵרוֹת חֲנֻכָּה וְכוּ׳. וְדַוְקָא בְּנֵרוֹת חֲנֻכָּה וּמִטַּעַם שֶׁמְּכָאֵר לְקַמִּיהּ, אֲבָל בְּנֵרוֹת אֲחֵרִים שֶׁל מִצְוָה כְּגוֹן שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת וְכִדּוֹמֶה מַדְלִיקִין מִנֵּר לְנֵר [דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות א)], וְכֵן הִסְכִּים בְּסֵפֶר חֶמְדַּ מֹשֶׁה (סק״ב) דְּכֵן הוּא עַמָּא דְּבַר, וְכֵן כָּתַב בְּחַיֵּי אָדָם (כלל קנד סכ״ו), וְכֵן מַשְׁמַע לְעֵיל בְּסִימָן קנ״ד סָעִיף י״ד דְּדַוְקָא נֵר שֶׁל הֶדְיוֹט אֵין מַדְלִיקִין מִנֵּר שֶׁל בֵּית הַכְּנֶסֶת אֲבָל נֵר מִנֵּר שָׁרִי, וְלֹא הִגִּיהַּ הָרַמ״א שָׁם כְּלוּם לְהַחְמִיר, מַשְׁמַע דִּפְשִׁיטָא לֵיהּ דְּבָזֶה לֵית כָּאן מִנְהָג לְהַחְמִיר, וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (א״א ריש הסי׳) דְּעַל יְדֵי נֵר שֶׁל חֹל אֵין כְּדַאי אֶפִלּוּ בִּשְׁאָר נֵרוֹת שֶׁל מִצְוָה, וְעַיֵּן לְקַמִּיהּ מַה שֶּׁנִּכְתֹּב בָּזֶה: (ו) דְּעִקַּר מִצְוָתוֹ וְכוּ׳. הַיְנוּ דְּמִדִּינָא הַלֹּא סַגִּי בְּנֵר אֶחָד לְכָל בְּנֵי הַבַּיִת הֵיכִי דִּסְמוּכִין כֻּלָּן עַל שֻׁלְחָן אֶחָד [מְגַן אַבְרָהָם (סק״א)]. וּלְפִי זֶה הֵיכָא דְּשָׁנֵי בַּעֲלֵי בָּתִּים דָּרִין בְּבַיִת אֶחָד דְּמִדִּינָא צָרִיךְ הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה לְכָל אֶחָד, מַדְלִיקִין זֶה מִזֶּה [פְּרִי מְגַדִּים (א״א סק״א)]. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסוֹף סָעִיף קָטָן א׳: (ז) אֵינוֹ לְמִצְוָה כָּל כָּךְ. כְּבָר כָּתַבְנוּ (סק״ב) שֶׁאִם נִכְבָּה אֶחָד מִן הַנֵּרוֹת אֵין לְהַדְלִיק מִדִּינָא מִן נֵרוֹת אֲחֵרוֹת, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאִם נִכְבָּה הַשַּׁמָּשׁ שֶׁאֵין לְהַדְלִיקוֹ מִן נֵר חֲנֻכָּה. וְכָתַב רַשַׁ״ל (בשו״ת סי׳ פה) שֶׁבְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֵין חִלּוּק בֵּין הַשַּׁמָּשׁ לִשְׁאָר נֵרוֹת, שֶׁכָּל הַנֵּרוֹת שֶׁבְּתוֹכָהּ קְרוּיִים נֵר מִצְוָה, וּמְשׁוּם הָכִי יֵשׁ לִגְעֹר בְּאוֹתָן שֶׁמַּדְלִיקִין נֵרוֹתֵיהֶן עַל יְדֵי הַשְׁפָּחוֹת מִנֵּר בֵּית הַכְּנֶסֶת אֲפִלּוּ מִן הַשַּׁמָּשׁ, חוּץ מִמּוֹצָאֵי שַׁבָּת כְּדֵי לֵילֵךְ לְבֵיתוֹ לְהָאִיר בִּמְבוֹאוֹת הָאֲפֵילוֹת: (ח) כָּל שֶׁכֵּן שֶׁמֻּתָּר לְהַדְלִיק מֵהֶן. וּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּסִימָן תרע״ב (סק״ח) דְּיֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִין דְּכָל זְמַן שֶׁדּוֹלְקִין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ס) מְגַן אַבְרָהָם (ריש הסי׳) בְּשֵׁם רַבֵּנוּ שִׁמְחָה: (ו) וּלְפָלָא עַל הַלְבוּשׁ (ס״ב) שֶׁכָּתַב בְּהִפּוּךְ מִזֶּה, וְהַלֹּא כֵּן מְבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן תרע״ג (ס״ב): (ז) פְּרִי חָדָשׁ וּפְשׁוּט:

ב (ס) וְלִדְבָרָיו גַּם נֵר שֶׁבַּת וְנֵר בֵּית הַכְּנֶסֶת וְכִדּוֹמֶה אֵין לְהַדְלִיק אֶחָד מֵהֶבְרוֹ:

א (ע) עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) וּפְרִי מְגַדִּים (משו״ת סק״א): (כ) גְּמָרָא (שבת כג.):

(ג) וּלְפִי מַה שֶּׁבַּאֲרוּ מֵישָׁב קְצָת לְשׁוֹן הַשֻּׁלְחָן עָרוּךְ שֶׁדִּקְדֵּק עָלָיו הָאַחֲרוֹנִים:

(ד) כֵּן הִסְכִּים הַבַּ״ח (ס״א) וּמִמֶּנּוּ אַבְרָהָם (סק״ג) דַּאֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה גַּם כֵּן לֹא יָצָא: (ה) דְּרָכֵי מֹשֶׁה (אות א) בְּשֵׁם מַהֲרַ״י וַוייל (חי׳ דינין והלכות סי׳ לב), וַהֲבִיאוּהוּ כַּמָּה אַחֲרוֹנִים:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

אוֹמֵר לְצָרְכּוֹ הוּא מַדְלִיקָהּ. [ד]וְכֵן אִם מַדְלִיקָהּ (ג) (ז) וְאוֹחֲזָהּ בְּיָדוֹ בִּמְקוֹמָהּ, לֹא יָצָא, שֶׁהֲרוֹאָה אוֹמֵר לְצָרְכּוֹ הוּא אוֹחֲזָהּ: **ב** [ה]יֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר דְּכֵיוָן דְּהַדְלָקָה עוֹשֶׂה מִצְוָה, צָרִיךְ שֶׁיִּתֵּן שֶׁמֶן בַּנֵּר כְּדֵי שִׁעוּר, קֹדֶם הַדְלָקָה, אֲבָל אִם בֵּרַךְ וְהִדְלִיק וְאַחַר כָּךְ הוֹסִיף שֶׁמֶן עַד כְּדֵי שִׁעוּר, (ח) לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ: **ג** (ג) [ג] (ט) *[ו]אִשָּׁה מַדְלֶקֶת נֵר חֲנֻכָּה, (י) שֶׁאַף הִיא חַיֶּבֶת בָּהּ. [ז]אֲבָל אִם הִדְלִיקָהּ חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן לֹא עָשָׂה (יא) כְּלוּם, (יב) וְאַף עַל פִּי שֶׁהִנִּיחָהּ גָּדוֹל. (יג) [ח]וַיֵּשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר בְּקָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ מִתָּה. הָגָה: (יד) *וּלְדִידָן דְּכָל אֶחָד מִבְּנֵי הַבַּיִת מַדְלִיק בִּפְנֵי עַצְמוֹ, קָטָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ צָרִיךְ לְהַדְלִיק (ז) גַּם כֵּן:

ד גַּם זֶה מִימְרָא דְּרַבָּא שָׁם. ה הָרֹא"ש (שם פ"ב סי' ז). ו מִימְרָא דְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן לֵוִי שָׁם (כג.) דְּאַף הֵם הָיוּ בְּאוֹתוֹ נֵס, וּפָרַשׁ רַשִׁ"י (ד"ה היו) שֶׁגָּזְרוּ הַיְוָנִים עַל כָּל הַבְּתוּלוֹת הַנִּשּׂאוֹת שֶׁיִּבְעֲלוּ לַהֶגְמוֹן תְּחִלָּה, וְעַל יְדֵי הָאִשָּׁה נַעֲשָׂה הַנֵּס. ז מַסְקָנַת הַגְּמָרָא שָׁם. ח הָרַ"ן (שם י. ד"ה אמר רבא היה) בְּשֵׁם בַּעַל הָעִטּוּר (ח"ב דף קטז).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

דְּמִנּוֹרָה כו', וְהַשְּׁבוּת יַעֲקֹב (ח"ב סי' מ) תָּמֵהַּ עָלָיו, דְּרַשִׁ"י קָאָמַר לְעִנְיַן מַדְלִיקִין מִנַּר לַנֵּר, אֲבָל גַּם בְּשַׁבָּת הַדְלָקָה עוֹשָׂה מִצְוָה כְּדַאֲמְרִינַן בַּשַּׁ"ס (שם כג.) מִדְּמַבְרְכִין לְהַדְלִיק כו', וְעַיֵּן בְּמִשְׁבְּצוֹת (לפמ"ג סק"א) שֶׁהִקְשָׁה כֵּן, וְכָתַב שֶׁכְּבָר הָעִיר בָּזֶה בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"א) גַּם כֵּן, וְעַיֵּן בִּבְרֵכֵי יוֹסֵף (סק"א) וְעַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּהֶלְכוֹת קְטַנּוֹת (ח"א) סִימָן (י"ב) (ב[ו] שֶׁכָּתַב, הָעוֹקֵר נֵר חֲנֻכָּה מִמְּקוֹמָהּ בְּתוֹךְ זְמַן הַדְלָקָה אִפְשָׁר שֶׁלֹּא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ, שֶׁהֲרוֹאֶה יֹאמַר לְצָרְכּוֹ הוּא דְּאַדְלָקָה מִתְּחִלָּה, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן (שם) סִימָן ר"פ נֵר חֲנֻכָּה שֶׁהִנִּיחָהּ בְּדֶלֶת רְפוּיָה וּמְתְנוֹעַעַת, אֶפְשָׁר דְּהֲרוֹאֶה יֹאמַר לְצָרְכּוֹ הוּא דְּאַדְלָקָה מֵאַחַר שֶׁאֵין הַדֶּלֶת קְבוּעָה, עַיֵּן שָׁם וְצָרִיךְ עִיּוּן בָּזֶה, וְנִרְאֶה דְּאִם חוֹזֵר וּמַדְלִיק בְּמָקוֹם קָבוּעַ לֹא יִקְרַךְ: **ג [ג] אִשָּׁה.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וּמַה שֶּׁכָּתַב בְּשֵׁם רַשִׁ"ל דְּמַדְלִיק בְּעַצְמוֹ עַל יְדֵי סִיּוּעַ אַחֵר, עַיֵּן בְּמוֹר וּקְצִיעָה שֶׁלֹּא יִקְרַךְ וְאֵין צָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ מוֹצִיא אֲחֵרִים, עַיֵּן שָׁם, וְהֶבִיאוֹ מַחֲזִיק בְּרָכָה (סק"ה):

בַּאֵר הֵיטֵב

שֶׁבְּנְרוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת מַהֵר לְהַדְלִיקָן בְּמָקוֹם זֶה וּלְהַנִּיחָן בְּמָקוֹם אַחֵר. וּמִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לִזָּהֵר לְכַתְּחִלָּה, מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב). וְעַיֵּן טַ"ז סָעִיף קָטָן א', וְעַיֵּן בְּשִׁבּוּת יַעֲקֹב חֵלֶק ב' סִימָן מ' מַה שֶּׁתָּמַהּ עָלָיו: **(ג) וְאוֹחֲזָהּ.** הֵיינוּ כָּל זְמַן מִצְוָתוֹ, אֲבָל אִם אוֹחֲזָהּ בְּיָדוֹ קְצָת זְמַן וְאַחַר כָּךְ מַנִּיחָהּ כְּשֶׁהִיא דּוֹלֶקֶת, יָצָא. טַ"ז (סק"ג), עַיֵּן שָׁם: **ג (ג) אִשָּׁה.** וּמוֹצִיאָה אֲפִלּוּ אִישׁ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמִגְלָה דְּהֵוֵי כְּמוֹ קְרִיאַת הַתּוֹרָה. סְמ"ג (עשין דרבנן ד), וְעַיֵּן יַד אַהֲרֹן (הגה"ט). וְאָדָם שֶׁהִדְלִיק יָכוֹל לְהַדְלִיק לְאִשָּׁה וּלְבָרְךָ, וּכְגוֹן שֶׁעוֹמֶדֶת אֶצְלוֹ בִּשְׁעַת הַבְּרָכָה אוֹ שֶׁמַּדְלֶקֶת בְּצַעֲמָהּ. בַּ"ח (סי' תרעו ס"ד), עַיֵּן שָׁם. סוּמָא אִם יָכוֹל לְהִשְׁתַּתֵּף בִּפְרִיטֵי מוּטָב, וְאִם יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה אִשְׁתּוֹ מַדְלֶקֶת עָלָיו, וְאִם אֵין לוֹ אִשָּׁה וְיֵשׁ לוֹ בַּיִת מְיֻחָד, מַדְלִיק עַל יְדֵי סִיּוּעַ שֶׁל אַחַר דְּסוּמָא חַיָּב בְּכָל הַמִּצְוֹת. תְּשׁוּבַת רַשַׁ"ל סִימָן (ע"ר) [ע"ז]: **(ז) גַּם כֵּן.** עַיֵּן בִּתְשׁוּבַת שַׁעַר אֶפְרַיִם סִימָן מ"ב:

בְּאוּר הֲלָכָה

ג * אִשָּׁה מַדְלֶקֶת וְכוּ'. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ט) **דְּיכוֹלָה לְהוֹצִיא אֲפִלּוּ בְּעָלָהּ,** אֲבָל יָדוּעַ מַה שֶּׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ זַ"ל בִּבְרָכוֹת דַּף כ' (ע"ב) **בֵּן מִבָּרֵךְ לְאָבִיו וְאִשָּׁה מְבָרֶכֶת לְבַעְלָהּ אֲבָל אָמְרוּ חֲכָמִים תָּבוֹא מְאֵרָה לְאָדָם שֶׁאִשְׁתּוֹ וּבָנָיו מְבָרְכִין לוֹ. וּמַה שֶּׁאָמַר** (שבת כג.) **דְּקָא מַדְלִיקִי עֲלֵי בְּגוּ בֵּיתַאי, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה אִז בְּבֵיתוֹ וְעִקַּר הַחִיּוּב מָנַח עַל הַבַּיִת:**

*** וּלְדִידָן דְּכָל אֶחָד וְכוּ'.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק יד), וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּסִימָן תרע"ז **בְּמָגֵן אַבְרָהָם** סָעִיף קָטָן ח' **דְּהֲבִיא מִשְׁלְטֵי גִּבּוֹרִים** (שבת ט: אות א) **דִּסְבִירָא לֵיהּ דַּאֲפִלּוּ לִדִידָן שֶׁמַּדְלִיקִין נֵר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, קְטַנִּים פְּטוּרִין,** [דְּנִהְיֶה דִּמְחַיֵּב לְחַנְּכוֹ הַיְינוּ בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ חִיּוּב עַל הַגָּדוֹל מִצַּד הַדִּין, אֲבָל בָּזֶה דְּגַם בְּגָדוֹל לֵיכָא כִּי אִם מִשּׁוּם הִדּוּר מִצְוָה אֵינוֹ מְחֻיָּב לְחַנֵּךְ בּוֹ הַקָּטָן]. וְאַחַר כָּךְ מָצָאתִי בְּמַאירִי (שם כא: ד"ה מצות חנוכה) שֶׁגַּם הוּא כָּתַב כֵּן וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, הַמְהַדְּרִין בְּמִצְוֹת, נֵר לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי מִנְיַן בְּנֵי בֵּיתוֹ הַגְּדוֹלִים. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמַה שֶּׁכָּתַב שָׁם הַמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל לְהַשְׁוּוֹת דַּעַת הַשִּׁלְטֵי גִּבּוֹרִים עִם דַּעַת הָרַמְ"א הוּא דָּחָק גָּדוֹל. וּבֶאֱמֶת מַה שֶּׁהַמָּגֵן אַבְרָהָם הֵבִיא שָׁם דָּבָר זֶה, מִשּׁוּם דְּכָתַב מִתְּחִלָּה דִּלְדַעַת הַמְחַבֵּר (שם ס"ב) מְיֻיָּרִי עַל קַרְחָךְ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ, לְהָכִי מַסֵּיִם וְאִפְשָׁר דַּאֲפִלּוּ לִדִידָן וְכוּ' וְאֵינוֹ חַיָּב אֶלָּא בְּשֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּיִת בִּפְנֵי עַצְמוֹ:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בִּפְנִים אוֹ בַּחוּץ, גַּם כֵּן יֵשׁ לִזָּהֵר שֶׁלֹּא לְטַלְטֵל הַנֵּרוֹת חֲנֻכָּה מִמְּקוֹמָן עַד שֶׁיִּשְׁלַם הַשִּׁעוּר שֶׁל הַדְלָקָה דְּהֵינוּ חֲצִי שָׁעָה, (ו) וְיֵשׁ מֵאַחֲרוֹנִים שֶׁמְּקִילִין בָּזֶה, וְכָתַב הַפְּרִי מְגַדִּים (א"א סק"ב) דִּלְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי יֵשׁ לִזָּהֵר בָּזֶה. וַאֲפִלּוּ בְּנֵרוֹת חֲנֻכָּה שֶׁמַּדְלִיקִין בְּבֵית הַכְּנֶסֶת, (ז) גַּם כֵּן נָכוֹן לִזָּהֵר לְכַתְּחִלָּה שֶׁלֹּא לְטַלְטְלָן מִמְּקוֹמָן עַד שִׁעוּר חֲצִי שָׁעָה: **(ז) וְאוֹחֲזָהּ בְּיָדוֹ וְכוּ'.** דַּעַת הַטַּ"ז (סק"ג) דְּדַוְקָא שֶׁאוֹחֲזָהּ כָּל זְמַן מִצְוָתוֹ, אֲבָל אִם אוֹחֲזָהּ בְּיָדוֹ קְצָת זְמַן וְאַחַר כָּךְ מַנִּיחָהּ כְּשֶׁהִיא דּוֹלֶקֶת, יָצָא, אֲבָל (ח) כַּמָּה אַחֲרוֹנִים מַפְקְפְּקִין בָּזֶה וְדַעְתָּם דְּאֵין (לְדִלֵּק) [לְהַדְלִיק] עַד שֶׁיִּהְיוּ מֻנָּחִין תְּחִלָּה בִּמְקוֹמָן: **ב (ח) לֹא יָצָא יְדֵי חוֹבָתוֹ.** וְצָרִיךְ לְכַבּוֹתָהּ וְלִתֵּן בָּהּ שֶׁמֶן כְּשִׁעוּר, וְלַחֲזֹר וּלְהַדְלִיק (ט) בְּלֹא בְּרָכָה: **ג (ט) אִשָּׁה מַדְלֶקֶת.** פְּרוּשׁ (י) בְּעֵד כָּל בְּנֵי בֵּיתָהּ, וַאֲפִלּוּ אִישׁ (יא) יָכוֹל לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ שְׁלִיחַ לְהוֹצִיאוֹ, (יב) אִם עוֹמְדִין בְּשָׁעָה שֶׁמַּדְלֶקֶת וְשׁוֹמְעִין הַבְּרָכָה, וּבְדִיעֲבַד אִם לֹא עָנוּ אָמֵן עַל הַבְּרָכָה גַּם כֵּן יָצְאוּ. (יג) וְכֵן אִישׁ מְבָרֵךְ לְאִשָּׁה וְיוֹצֵאת יְדֵי חוֹבָתָהּ אִם עוֹמֶדֶת שָׁם וְשׁוֹמַעַת הַבְּרָכָה, לֹא בְּעִנְיַן אַחֵר. וְעַיֵּן בְּתִשׁוּבַת עוֹלַת שְׁמוּאֵל סִימָן ק"ה, דִּלְדִידָן שֶׁמַּדְלִיקִין כָּל אֶחָד בִּפְנֵי עַצְמוֹ, מִכָּל מָקוֹם אִשָּׁה אֵינָהּ צְרִיכָה לְהַדְלִיק, דְּהָוְיָן רַק טְפֵלוֹת לָאֲנָשִׁים, וְאִם רוֹצִים לְהַדְלִיק, מְבָרְכוֹת דְּהֵוֵי כְּשֶׁאֵר מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁהַזְּמַן גְּרָמָא דִּיכוֹלוֹת לְבָרֵךְ. וּכְשֶׁאֵין הָאִישׁ בְּבֵית תַּדְלִיק הָאִשָּׁה דְּהֵוֵי בַּת חִיּוּבָא וּבְבָרְכָה, וְלֹא יַדְלִיק קָטָן, וּכְדִלְקַמָּה. כָּתַב רַשַׁ"ל בִּתְשׁוּבָה סִימָן ע"ז, סוּמָא, אִם הוּא בְּבֵית שֶׁאֲחֵרִים (דּוֹלְקִין) [מַדְלִיקִין] וְיָכוֹל לְהִשְׁתַּתֵּף בִּפְרִיטֵי עִמָּהֶם וִיבָרְכוּ עָלָיו, זֶה עָדִיף, וְכֵן אִם יֵשׁ לוֹ אִשָּׁה אִשְׁתּוֹ מַדְלֶקֶת עָלָיו, וְאִם הוּא בְּבֵית מְיֻחָד וְאֵין לוֹ אִשָּׁה, יַדְלִיק בְּעַצְמוֹ עַל יְדֵי סִיּוּעַ שֶׁל אַחֵר, וְעַיֵּן בְּשַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה (סק"ג) דְּלֹא יְבָרֵךְ, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא אֲחֵרִים: **(י) שֶׁאַף הִיא חַיֶּבֶת בָּהּ.** שֶׁהַגֵּז הָיָה גַּם לָהֶן, שֶׁהַגְּזֵרָה הָיְתָה עַל כָּל בְּתוּלָה הַנִּשֵּׂאת שֶׁתִּתְבָּעֵל לְהֶגְמוֹן תְּחִלָּה, וְגַם הַתְּשׁוּעָה נַעֲשָׂה עַל יְדֵי אִשָּׁה, שֶׁבַּת יְהוּדָן כֹּהֵן גָּדוֹל חָתְכָה רֹאשׁוֹ שֶׁל רֹאשׁ הַצּוֹרְרִים: **(יא) כְּלוּם.** אֲפִלּוּ אֲחֵרִים עוֹמְדִין עַל גַּבָּם, דְּאֵין עֲלֵיהֶן חִיּוּב מִצְוָה: **(יב) וְאַף עַל פִּי שֶׁהִנִּיחָהּ גָּדוֹל.** דְּהַדְלָקָה עוֹשָׂה מִצְוָה וְלֹא הַנָּחָה: **(יג) וְיֵשׁ מִי שֶׁאוֹמֵר וְכוּ'.** הִנֵּה לְפִי מַה שֶּׁפָּתַם הַמְחַבֵּר בְּסִימָן תרפ"ט סָעִיף ב' מַשְׁמַע דְּלְמַעֲשֶׂה אֵין לִסְמֹךְ שֶׁיִּהְיֶה הַקָּטָן יָכוֹל לְהוֹצִיא בְּהַדְלָקָתוֹ לִגְדוֹלִים [אֲחֵרוֹנִים]: **(יד) וּלְדִידָן וְכוּ'.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּאַף אִם נֹאמַר לַהֲלָכָה דְּלֹא כְּהַיֵּשׁ אוֹמְרִים הַנַּ"ל, וְאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא אֲחֵרִים בְּהַדְלָקָתוֹ, (יד) מִכָּל מָקוֹם הוּא בְּעַצְמוֹ כֵּיוָן שֶׁהִגִּיעַ לְחִנּוּךְ לְהַדְלִיק, וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד"ה ולדידן). וְנִרְאֶה לִי דְּלִקָּטָן אֵין צָרִיךְ לְהַחְמִיר כָּל הַאי, וְדֵי שֶׁיְּדַלִּיק בְּכָל לַיְלָה רַק נֵר אֶחָד לְכוּלֵי עָלְמָא. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּגַר גַּם כֵּן יָכוֹל לוֹמַר שָׁעָשָׂה נִסִּים לַאֲבוֹתֵינוּ:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(ו) עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רס"ג בְּמָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן כ"ג מַה שֶּׁמּוֹכִיחַ מִיָּם שֶׁל שְׁלֹמֹה (כ"ק סי' לח), וְכֵן בְּפְרִי חָדָשׁ בְּעִנְיָנוֹ מַה שֶּׁכָּתַב דְּהָאידְנָא שֶׁהַהֶכֵּר לִבְנֵי הַבַּיִת וְכוּ': **(ז)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ב): **(מ)** עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק"ד) וּפְרִי מְגַדִּים (מש"ז סק"ג) וּמַאֲמַר מָרְדְּכַי (סק"ו): **ב (מ)** חֲמַד מֹשֶׁה (סק"ג) וְנִשְׁמַת אָדָם (כלל קנד סק"א) דְּלֹא כְּפְרִי חָדָשׁ: **ג (י)** מָגֵן אַבְרָהָם (סק"ד), וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר דִּכְמוֹ לְעִנְיַן חֵרֵשׁ שׁוֹטֶה וְקָטָן דְּלֹא עָשָׂה כְּלוּם הַיְינוּ לְהוֹצִיא אֲחֵרִים כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הַטַּ"ז (סק"ד), כֵּן הוּא הַדִּין בָּזֶה, עוֹד יֵשׁ לוֹמַר דִּכְנָתְנוּ לְאַפּוּקֵי דְּלֹא נִפְרַשׁ דַּאֲפִלּוּ בְּמָקוֹם שֶׁהַבַּעַל מַדְלִיק אִשָּׁה נַמִי צְרִיכָה לְהַדְלִיק, קָא מַשְׁמַע לָן דְּלֹא צְרִיכָה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah